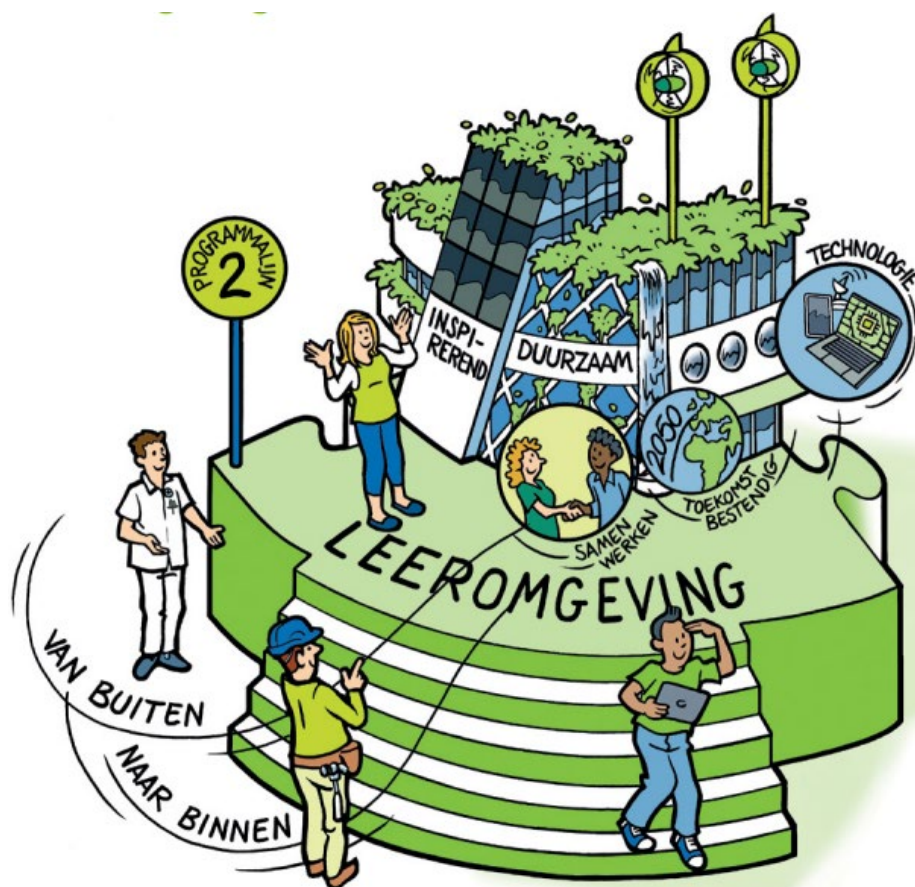

Leermiddelenbeleidsplan

November 2021

Inhoud

Waarom een leermiddelenbeleid?	3
Welke verbindingen legt het leermiddelenbeleid?	4
Is leermiddelenbeleid alleen een visie?	4
Wat is het doel van een leermiddelenbeleid?	4
Voor wie is het leermiddelenbeleid bestemd?	4
Aanbesteden en SIVON	4
Gezamenlijke visie van SOML	6
Wij zijn in beweging	6
Het leren van de leerling	8
Bouwen aan de leeromgeving	8
Onderwijskundige doelen per school	9
Wat zijn leermiddelen?	10
Kaders en criteria voor de leermiddelenkeuze	11
Kaders	11
Criteria voor de leermiddelenkeuze	11
Professionalisering	13
Professionaliseringsthema's	13
Hoe bieden we professionalisering aan?	13
Besluitvorming	14
Aanbevelingen	15
Aanbeveling 1	16
Aanbeveling 2	17
Aanbeveling 3	17
Bijlagen	18
Onderwijskundige doelen van BC Broekhin	18
Onderwijskundige doelen van Niekée	19
Onderwijskundige doelen van Agora	20
Onderwijskundige doelen ROER College Schöndeln	21
Onderwijskundige doelen Sint Ursula	22
Onderwijskundige doelen Connect College	23
Onderwijskundige doelen NT2	25
Onderwijskundige doelen Grescollege	26
Financieel overzicht	28

Inleiding

Stichting Onderwijs Midden-Limburg, hierna te noemen SOML, heeft de contracten (2015-2021) onder de loop genomen voor de aanschaf van leermiddelen. Hieruit zijn de volgende conclusies getrokken:

- SOML heeft de leermiddelen georganiseerd via een intern boekenfonds. De raamovereenkomst hiervoor dateert uit 2015.
- Er is sinds 2020 één uitzondering bij het ROER College Schöndeln, waar men werkt met het Meta-abonnement van Iddink.
- Scholen constateren dat de huidige organisatie van het boekenfonds beperkingen heeft. Met name de combinatie van folio leermiddelen en het gebruik van digitale leermiddelen leidt tot hogere kosten.
- Scholen gebruiken folio leermiddelen langer dan de economische levensduur van 4 jaar. Dit heeft een positief financieel effect, maar kan leiden tot de inzet van leermiddelen die niet actueel zijn.
- Het vervangen van folio voor digitaal leidt thans niet tot een kostenbesparing, omdat de uitgeverijen de licenties duurder maken als de folio middelen.
- Scholen ervaren daardoor dat secties niet snel de overstap maken. De beschikbaarheid van devices speelt daar eveneens een rol bij.
- We zien voor ons dat in de komende tijd een 'blended mix' van leermiddelen gebruikt zal worden: combinatie van zowel folio als digitale leermiddelen. We willen ook nader onderzoeken wat de blijvende meerwaarde van 'boeken' is voor het leren van leerlingen.
- Naast de gebruikelijke leermiddelen gebruikt SOML ook zelfgemaakt of gearrangeerd materiaal en open source leermaterialen zoals van VO-content.

Vanuit de getrokken conclusies is besloten om leermiddelen opnieuw aan te besteden. De huidige overeenkomst is namelijk afgesloten gebaseerd op alleen de aanschaf van folio gekoppeld aan een intern boekenfonds, en is daarmee niet meer toereikend voor de huidige behoefte. Het Meta-abonnement bij het ROER College Schöndeln ligt wel veel meer in de lijn van het wenselijke aanbod aan leermiddelen, maar is in verhouding kostbaar. Om te komen tot een nieuwe aanbesteding zijn de markt en de verscheidene aanbestedingsvormen in kaart gebracht. SOML is in gesprek met SIVON om te bezien of wij voor de aanschaf van leermiddelen zullen aansluiten bij een collectieve aanbesteding van meerdere schoolbesturen, teneinde een duidelijk inkoopvoordeel te behalen. De werkgroep die hiervoor in het leven is geroepen en deze keuze heeft geadviseerd, heeft daarbij gesteld dat er wel een duidelijke noodzaak is om vooraf een leermiddelenbeleid op te stellen.

Waarom een leermiddelenbeleid?

Een leermiddelenbeleid is noodzakelijk om kaders te stellen. Deze kaders zorgen ervoor dat stichting breed duidelijk wordt welke richting wij gezamenlijk (als SOML) de komende jaren uit willen. Daarnaast wordt binnen het leermiddelenbeleid tevens per school specifiek richting gegeven gebaseerd op de afzonderlijke onderwijskundige doelen. Op basis van de gezamenlijke richting en de specifieke onderwijskundige doelen per school, kunnen de verscheidene secties en vakgroepen gericht keuzes maken uit het aanbod aan leermiddelen. Ons streven is dan ook om hoogwaardige leermiddelen voor de beste prijs aan te schaffen. Uitgangspunt daarbij is het eigenaarschap van onze leraren bij de keuze voor en samenstelling van de leermiddelenmix. De wens om zoveel mogelijk keuzevrijheid voor onze leraren mogelijk te maken, binnen zekere kaders.

Welke verbindingen legt het leermiddelenbeleid?

De verbindingen die dit onderling legt worden weergegeven in onderstaand figuur.

Leermiddelenbeleid en aanbesteden

Deze figuur geeft de onderlinge verhoudingen weer tussen enerzijds het bestuur, de scholen en de secties / leraren, leerlingen en anderzijds de aanbesteding leermiddelen, het leermiddelenbeleid en het leermiddelengebruik. De verhoudingen tussen bestuur, de scholen, secties / leraren en leerlingen onderling behoeft geen uitleg, maar wel in relatie tot de aanbesteding leermiddelen. De aanbesteding is wettelijk verplicht en dient uitgevoerd te worden door het bestuur. De uitvraag geschiedt op basis van het uiteindelijke leermiddelengebruik. Het bestuur en de scholen hebben gezamenlijk en afzonderlijk een visie aangaande de behoefte en de toekomst in relatie tot het leermiddelengebruik. Het leermiddelenbeleid legt deze visies vast; zowel stichting breed, maar ook per school gebaseerd op de onderwijskundige doelstellingen. De keuzes aan leermiddelen, gebaseerd op het leermiddelenbeleid, vormen de omvang van de aanbesteding.

Is leermiddelenbeleid alleen een visie?

Nee, het leermiddelenbeleid kijkt verder dan alleen de visie aangaande leermiddelen, maar vult dit tevens aan met voorwaarden. Hierbij valt te denken aan financiën, ICT-infrastructuur, devices, maar ook benodigde vaardigheden en scholing noodzakelijk voor het gebruik. Verder is er in het leermiddelenbeleid een plan van aanpak opgenomen, waarbij rollen, taken en verantwoordelijkheden worden toegewezen.

Wat is het doel van een leermiddelenbeleid?

Het doel is tweeledig. Enerzijds dient het leermiddelenbeleid een houvast te geven voor weloverwogen keuzes van leermiddelen gebaseerd op de gezamenlijke visie vanuit SOML en de visie per school, gebaseerd op de onderwijskundige doelstellingen. Anderzijds dient het leermiddelenbeleid als uitgangspunt voor de op te stellen criteria binnen de aanbesteding en de daadwerkelijke aantallen en keuzes van leermiddelen.

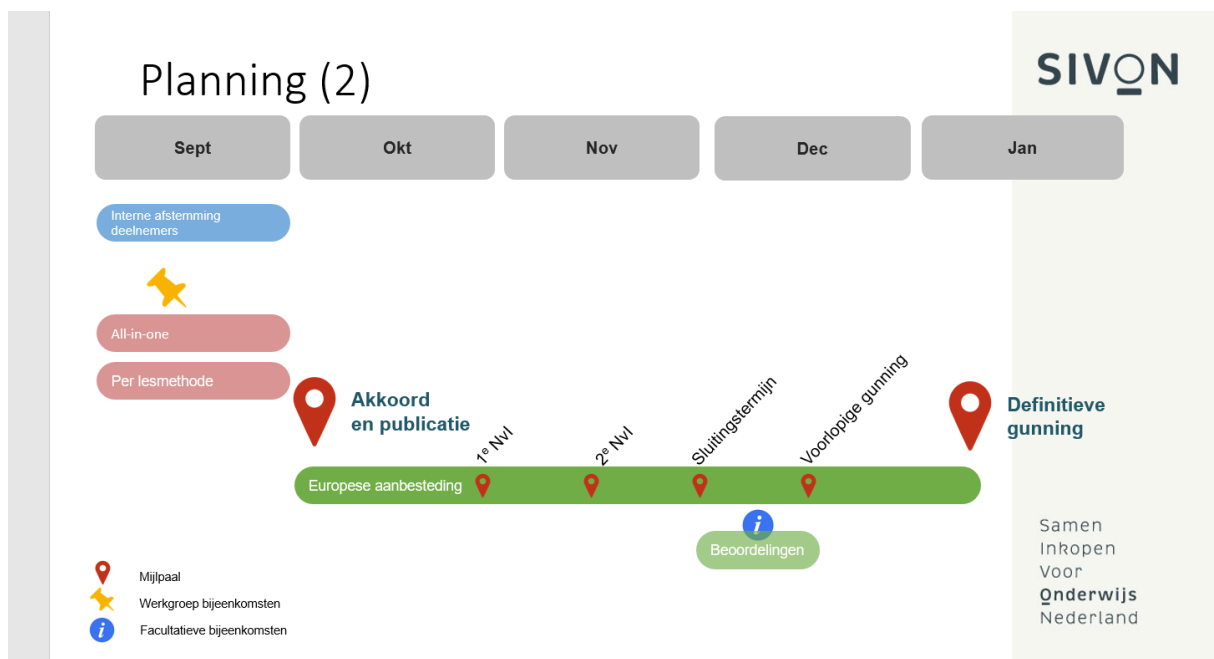
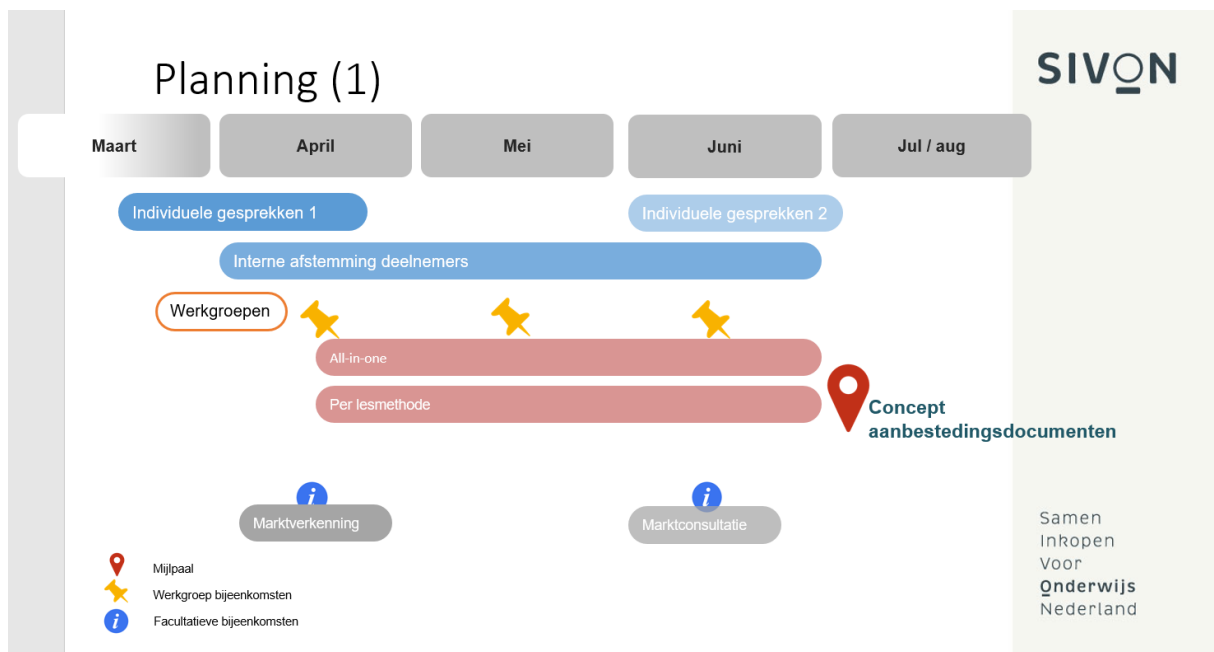
Voor wie is het leermiddelenbeleid bestemd?

Het beleid is bestemd voor bestuur, directies van de scholen, secties / vakgroepen /leraren, facilitair consulent belast met inkoop, ICT, financiën en huisacademie Heyy.

Aanbesteden en SIVON

SOML is aanbestedingsplichtig en de waarde van de opdracht overschrijdt de drempelbedragen als voorgeschreven in het Aanbestedingsrecht. SOML is in gesprek om voor deze aanbesteding deel te nemen aan de gezamenlijke aanbesteding uitgevoerd door SIVON. SIVON begeleidt de aanbesteding voor meerdere schoolbesturen tegelijk en creëert daarmee een volume-grootte welke aantrekkelijk is voor de markt. De volume-grootte zorgt in de regel voor een verlaging van de kostprijs. SIVON is een coöperatie van schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs en heeft geen winstoogmerk. De samenwerking zal in het najaar van 2021 worden geïnitieerd middels een interesseformulier en deelname overeenkomst. De aanbesteding beoogt een definitieve gunning per januari 2023. De contractuele verbinding start daarmee met ingang van het schooljaar 2023/2024. Een en ander in de onderstaande figuren uitgewerkt.

NB mocht blijken dat het beter is dat SOML zelf een aanbesteding doet dan is dit ook een optie.

Gezamenlijke visie van SOML

Binnen het leermiddelenbeleid hechten wij veel aandacht aan de toekomstvisie. De gezamenlijke visie geeft het punt aan de horizon weer waar we gezamenlijk naar toe willen. Om dit te verwezenlijken dienen er doelen gesteld te worden. Binnen SOML worden de doelen - afgeleid van het SOML meerjarenbeleidsplan opgesteld per school, door de school, omdat SOML juist de verscheidenheid van de scholen als een kracht ziet. In het volgende hoofdstuk zullen dan ook per school de onderwijskundige doelen worden uitgelicht. Om doelen te bereiken zijn er middelen nodig. Het doel bepaalt dus de middelen. Wij proberen binnen het leermiddelenbeleid de verbinding te leggen tussen de gezamenlijke visie, de onderwijskundige doelen op schoolniveau en het hierop gebaseerde leermiddelenbeleid. Met dit beleid hopen wij dan ook alle handvaten aan te reiken om de juiste keuzes te maken gericht om de onderwijskundige doelen per school en daarmee de gezamenlijke visie te bereiken.

De gezamenlijke visie van SOML komt voort uit het Meerjarenbeleidsplan: Pluk en verwonder. Tekstueel wordt hierbij de koppeling naar het leermiddelenbeleid het best verwoord in de volgende teksten:

Wij zijn in beweging

Het onderwijs is in beweging en verandert. Als onderwijsorganisatie is het belangrijk dat we ons flexibel organiseren en opstellen om in te kunnen spelen op veranderingen. Ons onderwijs moet aansluiten op de wereld waarin kinderen opgroeien. Zij moeten zich maximaal kunnen ontwikkelen. Factoren als dalende leerlingenaantallen, passend onderwijs en het lerarentekort vragen om maatwerk, slimme oplossingen en nieuwe vormen van samenwerking. Altijd is de belangrijkste vraag: hoe bereiden we onze leerlingen voor op deelname aan de maatschappij van de toekomst? Het antwoord op die vraag kunnen we alleen geven door een duidelijke visie te ontwikkelen. Alleen dan kunnen we onderwijs bieden dat aansluit op dat wat nodig is, en waar de maatschappij om vraagt. Alleen dan creëren we publieke waarde. Om goed onderwijs te kunnen bieden aan onze leerlingen, is het van het grootste belang dat we duidelijke keuzes maken, die invullen, naleven en allemaal samen dragen. Wij maken voor de komende jaren ook duidelijke keuzes. We laten ons daarin leiden door het belang van de funderende vaardigheden zoals samenwerken en lezen en burgerschapsvaardigheden zoals sociale omgang en kritisch denken. Onze kernwaarden en onze opdracht staan voorop, in alles wat we doen.

Onze kernwaarden

Vertrouwen

Wij gaan uit van vertrouwen. Vertrouwen in elkaar en op elkaar. Vertrouwen is de basis voor het creëren van professionele ruimte en verantwoordelijkheid dragen over die ruimte.

Verantwoordelijkheid

Leerlingen en medewerkers nemen verantwoordelijkheid en voelen zich eigenaar voor zowel het persoonlijke succes en welbevinden als het succes en welbevinden van de ander en de omgeving.

Ontwikkeling

Wij willen leerlingen en medewerkers steeds uitdagen met nieuwe vragen. Leren is de grondhouding. Door met een open, nieuwsgierige blik niet alleen naar zichzelf, maar ook voorbij de eigen grenzen te kijken, blijven leerlingen en medewerkers hun talenten en competenties ontwikkelen.

Verbinding

SOML is een ontmoetingsplaats waar in verbinding met elkaar en met onderling respect gewerkt wordt aan verbinding tussen disciplines, maatschappelijke opvattingen en vragen uit de samenleving. Confrontatie van verschillen leidt tot nieuwe inzichten en innovatie.

Onze opdracht

Ons onderwijs heeft een drievoudige opdracht: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Wij bieden elke leerling de mogelijkheden om hier gericht aan te werken. Dat betekent concreet dat we onder andere continu werken aan de vorm en inhoud van het curriculum waarin burgerschap, doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs en optimale begeleiding centraal staan.

Drieslag

- Elke leerling zit mede aan het stuur van zijn eigen ontwikkeling.
- De leraar focust op het resultaat, maar vooral ook op het leerproces van de leerling.
- Wat kinderen leren, sluit aan bij wat ze al kennen en kunnen..

Wie we zijn

De Stichting Onderwijs Midden-Limburg (SOML) biedt met meer dan 800 medewerkers passend onderwijs aan ruim 7000 leerlingen.

Ons onderwijs is persoonlijk: leerlingen hebben de ruimte om hun eigen keuzes te maken. We geven ze een 'ongelijke behandeling', zogezegd. Geen 'one size fits all', maar de mogelijkheid om de school te kiezen die bij ze past en daarbinnen een leerroute te kiezen op basis van persoonlijke voorkeuren. We inspireren, raken en motiveren onze leerlingen. Zo, dat ze na het afronden van hun opleiding klaar zijn voor hun volgende stap in de maatschappij

Onze missie

De SOML-scholen zijn open scholen, toegankelijk voor iedereen. Ze werken solidair samen voor alle leerlingen in Midden-Limburg. Door de variëteit aan scholen, met elk een eigen karakter, creëert SOML voor ouders en leerlingen een maximale keuzevrijheid. Leerlingen kunnen rekenen op onderwijs dat bij hen past. In alle SOML-scholen vindt daarnaast vorming tot verantwoordelijke burgers plaats. Medewerkers zijn professioneel en staan open voor de mening van anderen. SOML garandeert hechte verankering in de regio, transparantie en verantwoording.

Centraal in deze missie staat dat leerlingen kunnen rekenen op onderwijs dat bij hen past.

Leren in ontmoeting.

Ieder mens heeft kennis nodig om zijn toekomst vorm te geven. Om het leven te leiden dat hij wil leiden. Een kind heeft een stem in het vormgeven van zijn eigen leerproces, maar altijd samen met een leraar en zoveel mogelijk samen met andere leerlingen.

Dankzij persoonlijk leren bieden wij al onze leerlingen de ruimte hun eigen keuzes te maken. Hun eigen talenten en interesses te ontdekken. Natuurlijk hoeven ze dat niet alleen te doen. Wij creëren een rijke leeromgeving waarbinnen leerlingen kunnen onderzoeken welke kennis ze willen verwerven en hoe ze dat doen. Onze leraren stimuleren leerlingen continu om nieuwe uitdagingen te zoeken. Persoonlijke groei staat voorop. Samen gaan ze op zoek naar een eigen leerroute en een passende manier om theorie en praktijk te combineren en zichzelf te blijven ontwikkelen. Betekent dit 'vrijheid, blijheid'? Integendeel! Wij zorgen juist voor een professionele leeromgeving waarin de kwaliteit van het geboden onderwijs voorop staat in een heldere structuur. Waarin leerlingen van elkaar leren en elkaar stimuleren. Binnen die leeromgeving draait het om de ontmoeting met anderen. Dat zorgt er namelijk

voor dat leerlingen hun eigen toekomst vormgeven en hun eigen leerpad kiezen. Het is de kern van persoonlijk leren: leren in ontmoeting.

Burgerschap

Daarbij staat burgerschapsontwikkeling en maatschappelijke vorming centraal. Het is geen apart vak met strak omliggende kaders, maar iets dat in elke les, in alle leerstof verweven zit. Burgerschapsontwikkeling is inherent aan het mens-zijn; leer luisteren naar elkaar, geef je eigen mening, heb respect voor de verschillen tussen mensen, ben je bewust van hoe wij omgaan met onze aarde. Al die onderdelen (en meer) brengen wij onze leerlingen bij, en we hebben er continu aandacht voor.

Het leren van de leerling

Persoonlijke leerroute

Leerlingen krijgen bij ons onderwijs dat bij hen past: persoonlijk leren noemen we dat. Dat begint al bij de keuze die een leerling maakt voor zijn of haar school. De zeven scholen binnen SOML hebben allemaal hun eigen profiel en aanbod. Zo kunnen leerlingen precies die plek kiezen die bij hen past. En begint hun schoolcarrière op een van onze scholen, dan zijn ze vrij om nog veel meer eigen keuzes te maken. Zo ontstaat hun persoonlijke leerloopbaan.

Gesteund door technologie

Een leerplan dat in onze aanpak en ambities past, heeft technologie nodig om behapbaar en compleet te blijven. We willen namelijk wel weten hoe het met onze leerlingen gaat, en waar ze staan in hun leerroute. Dit doen we door regelmatig met de leerlingen te praten en door technologie mee te laten kijken naar vorderingen. Voorbeelden daarvan zijn learning analytics en artificial intelligence, die leraren voorzien van data waarmee ze de leerlingen beter kunnen begeleiden. In één oogopslag zien we zo waar een leerling zo goed in is dat hij zijn leerplan kan verdiepen of versnellen of zelfs anderen kan helpen.

Bouwen aan de leeromgeving

Het fundament voor succesvol leren is het creëren van een uitnodigende leeromgeving waarbij veiligheid en verbinding centraal staan. Bovendien leert iedere leerling anders en hebben ze allemaal individuele leerbehoeften. De leeromgeving die wij bieden, moet daarop ingericht zijn. Dat vraagt om een flexibele inrichting van onze schoolgebouwen en omgeving, en om hoogwaardige leermiddelen. Dat vinden we ook bij interne en externe partners, in de maatschappij of zelfs thuis.

Contextrijk onderwijs

Leren doe je overal. Ook de samenleving en de maatschappij, waar onze leerlingen onderdeel van zijn, zijn deel van onze leeromgeving. Wij zoeken actief de verbinding op met partners, organisaties, bedrijven en overheden. Op die manier creëren we 'contextrijk onderwijs' voor onze leerlingen.

De rol van technologie

Voor zo'n optimale leeromgeving zijn hoogwaardige leermiddelen, technologie en andere voorzieningen onmisbaar. Dan kunnen we een perfecte mix van online en offline onderwijs mogelijk maken.

Onderwijskundige doelen per school

In het verlengde van de gezamenlijke visie worden in dit hoofdstuk de afzonderlijke onderwijskundige doelen/ ontwikkelthema's waaraan in de komende tijd (tot 2026) gewerkt worden, per school weergegeven.

Leermiddelen zullen immers een directe relatie hebben tot deze onderwijskundige doelen c.q. ontwikkelingen. Het zijn immers *middelen* om een *doel* te bereiken. Het is van belang om daarbij de juiste leermiddelenmix (folio en digitaal) in te zetten. Op welke manier bepaal je dan vervolgens deze keuze uit het grote aanbod aan leermiddelen?

In de bijlagen, zie vanaf pagina 15 geven we per school een samenvatting van de onderwijskundige doelen, ontwikkelingsdoelen of thema's weer, waaraan we in de periode tot 2025/2026 werken. Wat opgenomen is in dit leermiddelenbeleidsplan is (uiteraard) afkomstig uit de schoolplannen/schoolgids van elke school.

De opstellers van dit leermiddelenbeleidsplan streven ernaar de leesbaarheid van het document zo helder mogelijk te houden. Om die reden geven wij hieronder zeer beknopt de hoofddaccenten van de onderwijsontwikkeling van de scholen weer:

Wings Niekée:

- Haalbare leerdoelen voor leerlingen via eigentijds onderwijs vormgegeven in betekenisvolle leerdoelen.

Wings Agora:

- persoonlijke groei van leerlingen via 'Challenges' (met aandacht voor verdieping en verbreding) met een perspectiefgerichte aanpak

Connect College:

- Curriculum gestuurd onderwijs met persoonlijke leerroutes ('marktplaats voor onderwijs')

NT2 Mundium:

- leerlijnen optimaliseren; onderwijsroutes mogelijk maken

Grescollege:

- Jenaplanschool; omgevingsleren; POP (persoonlijke ontwikkel plan) van de leerling

ROER College Schöndeln:

- Leren zichtbaar maken; moderne competenties ontwikkelen; meer maatwerk voor leerlingen

St. Ursula:

- gepersonaliseerd leren en maatwerk voor de leerling mogelijk maken.

BC Broekhin:

- ontwikkelingsgericht onderwijs met zorg en aandacht voor elke leerling.

Wat zijn leermiddelen?

Voor de Europese aanbesteding én voor het bepalen van de keuze voor de toekomstige leermiddelen is het handig om een eenduidig beeld te hebben van wat we onder leermiddelen verstaan.

We willen hiervoor het volgende formuleren:

Door de overheid in de Wet Voortgezet Onderwijs wordt de beschikbaarstelling van lesmateriaal gedefinieerd als:

“Onder lesmateriaal wordt verstaan: lesmateriaal dat naar vorm en inhoud is gericht op informatieoverdracht in onderwijsleersituaties en waarvan het gebruik binnen het onderwijsaanbod door het bevoegd gezag specifiek voor het desbetreffende leerjaar is voorgeschreven”

Dit zijn dus leermiddelen, die vanuit de inhoudelijke en didactische componenten direct door leerlingen en leraren ingezet worden in het dagelijks leerproces.

Hieronder rekenen we:

- + het methodisch materiaal dat educatieve uitgeverijen aanbieden (leerboeken/werkboeken en digitaal lesmateriaal)
- + open source leermateriaal
- + door leraren zelf ontwikkeld of gearrangeerd leermateriaal
- + readers (voor zover we deze samenstellen en inzetten)
- + klassensets (voor zaken als Woordenboeken, Atlassen etc.)

Uit deze categorie schaffen we leermiddelen aan bij uitgeverijen (via distributeurs). Deze leermiddelen zullen opgenomen worden bij de Europese aanbesteding.

Verder onderscheiden we:

- Leermaterialen:
Hiermee doelen we op een reeks van leer-hulpmiddelen, die bij het onderwijsproces worden ingezet, maar niet betrokken zullen worden bij de Europese aanbesteding. Voorbeelden hiervan zijn (zonder een complete opsomming te noemen):
 - Wandkaarten
 - Grafische rekenmachine
 - Torso bij Biologie
 - Pipetjes voor scheikunde
 - Ballen voor sport en bewegen
- Overige zaken:
Ook deze vallen niet onder de middelen die bij de Europese aanbesteding betrokken zullen worden, maar wel door de school bekostigd worden en het leerproces ondersteunen. Een voorbeeld hiervan is een excursie of clinic.

Voor het vervolg van het leermiddelenbeleidsplan richten we ons uitsluitend op de eerstgenoemde categorie.

Kaders en criteria voor de leermiddelenkeuze

Kaders

Zoals eerder vermeld, is er een directe relatie tussen de onderwijskundige ontwikkelingen op onze scholen en de inzet van leermiddelen daarbij. Het (nog) bewust(er) overdenken *welke* de meest geschikte leermiddelen zijn is van groot belang. Om het maken van de juiste beslissing te faciliteren formuleren we hierna een paar handreikingen. Niet bedoeld als keurslijf of om 'iets dwingends' voor te schrijven, maar wel om met elkaar een goed onderbouwde inzet van de juiste leermiddelen te kunnen maken.

Ons streven is om hoogwaardige leermiddelen voor de beste prijs aan te schaffen. Uitgangspunt daarbij is het eigenaarschap van onze leraren bij de keuze voor en samenstelling van de leermiddelenmix. De wens om zoveel mogelijk keuzevrijheid voor onze leraren mogelijk te maken, binnen zekere spelregels. Immers: niet *alles* is mogelijk. Het is daarom noodzakelijk om heldere kaders aan te reiken, waarbinnen de keuze voor de leermiddelen gemaakt kunnen worden. Deze kaders geven dus de *bandbreedte en spelregels* aan.

Kaders:

Voor het bepalen van de keuze voor leermiddelen willen we voor de komende 4 jaar de volgende afspraken met elkaar maken:

- Leermiddelen worden bekostigd uit de financiering die de overheid ons biedt. Het maximum bedrag is op dit moment € 322 per leerling per jaar. Dit bedrag geldt als richtlijn voor besteding van de leermiddelen per jaar. Scholen maken eigen keuzes ten aanzien van het budget als het onderwijs erom vraagt. De keuzes voor leermiddelen kunnen er immers ook toe leiden dat in de brede exploitatie van de school besparingen gerealiseerd kunnen worden (door digitalisatie). De huidige kosten, prijspeil 2020, zijn voor u weergegeven in bijlage 'Financieel overzicht' op pagina 28.
- Alle leermiddelen die de gekozen leverancier(s), waarmee SOML straks een overeenkomst heeft, kan leveren dienen uitsluitend via deze leveranciers aangeschaft te worden.
- De keuze voor licenties op software/ educatieve applicaties dient in overeenstemming te zijn met de bepalingen vanuit ICT, teneinde aan de technische aspecten van onze infrastructuur en de richtlijnen vanuit het ICT- beleid.
- We vinden het belangrijk dat de keuze van/ inzet van leermiddelen duurzaam zal zijn. daarmee doelen we enerzijds op duurzaam geproduceerde materialen, maar evenzo op een duurzame inzet van leermiddelen. Om het anders te zeggen: we zorgen ervoor dat we ook daadwerkelijk gebruiken wat we gaan aanschaffen (geldt met name voor werkboeken en het gebruik van licenties op educatieve programma's)
- Bij onze interne boekenfondsen hanteren we voor de foliomaterialen (leerboeken) een gebruiksduur van 4 jaar. Dat heeft 2 kanten: een voorgenomen vervanging van zo 'n leermiddel binnen die termijn zal eerst aan de directie van de school dienen voorgelegd te worden. Aan de andere kant zorgen we er met elkaar voor dat deze leermiddelen ook niet langer dan 4 jaar gebruikt worden.

Criteria voor de leermiddelenkeuze

Naast de bandbreedte en spelregels (=kaders) is het van belang, wederom als houvast, een aantal criteria voor de keuze van leermiddelen te gebruiken.

Die criteria helpen mee om de juiste keuze te overdenken. Doel is om na te gaan waarom leraren juist *deze leermiddelen* willen gaan inzetten. En dus: *waarom juist deze leermiddelen bijdragen aan de onderwijskundige doelen die de school zich stelt.*

Onderstaande criteria vormen dus de bril waardoor je kijkt, het perspectief dat je met elkaar hanteert. We reiken geen checklist aan, die volledig is, maar willen het keuzeproces ondersteunen met een aantal relevante aspecten, waartegen de keuze kan worden afgezet en overwogen:

- Uiteraard dienen leermiddelen kwalitatief bij te dragen aan het realiseren van kerndoelen en eindexameneisen en dus een verantwoorde invulling van het curriculum te bieden.
- Leermiddelen bevatten, daar waar van toepassing, aspecten van duurzaamheid (UN sustainable development goals)
- De leermiddelen moeten individuele leerroutes mogelijk maken/faciliteren.
- Leermiddelen bestaan uit zowel folio (papier) als digitale componenten.
- De foliomaterialen worden duurzaam geproduceerd.
- De leermiddelen dragen bij aan de leeropbrengst van de leerling.
- De leermiddelen bevorderen de zelfstandigheid van onze leerling.
- De leermiddelen bieden inzicht in de ontwikkeling van de leerling en dat is inzichtelijk te maken voor leerling en leraar.
- De leermiddelen ondersteunen de leraren bij differentiatie in de les/ in niveaus.
- De leermiddelen zijn in meer of mindere mate ook te arrangeren door de leraar.
- De leermiddelen ondersteunen de leraar bij het formuleren van lesdoelen.
- De leermiddelen bieden extra materiaal (zoals voorbeeldproefwerken) die de leraar ondersteunen; waarbij ook regelmatig nieuwe releases en updates worden gerealiseerd (mede in verband met actualiteit).
- Systematische aandacht voor vaardigheden (vakspecifiek en algemeen).
- Systematische aandacht voor leren leren (metacognitie).
- Voldoende toetsen van goede kwaliteit (incl. diagnostische toetsen).
- Examenvorbereiding (voor zover van toepassing).
- Duidelijke navigatie in digitale methode.
- Methode biedt verschillende werkvormen (activerend).
- Suggesties voor koppeling met de actualiteit.
- Eigen materiaal kan toegevoegd worden.

Professionalisering

Het leermiddelbeleidsplan is gebaseerd op het Vier in Balans Model (Kennisnet) dat algemeen geaccepteerd is binnen het onderwijs. Het gaat uit van een samenhang (balans) tussen een aantal componenten (in onderstaande illustratie vertaald naar ICT, maar voor dit plan: lees: leermiddelen)

De lijn van ons beleidsplan is daarom:

- Wat willen we bereiken (Visie/ doelen)?
- Wat hebben we daarbij nodig (Leermiddelen)?
- Wat moeten we daarvoor kunnen (competenties)?
- Welke randvoorwaarden zijn er (€, ICT-infra, besluitvorming)?
- EN: hoe gaan we onze doelen met elkaar realiseren.

Daarom nemen we hieronder een paragraaf op over de thema's waaraan op onze scholen (in de komende jaren) aandacht besteed wordt om deskundigheidsbevordering/ scholing/ vergroting van de competenties van onze leraren te realiseren.

Professionaliseringsthema's

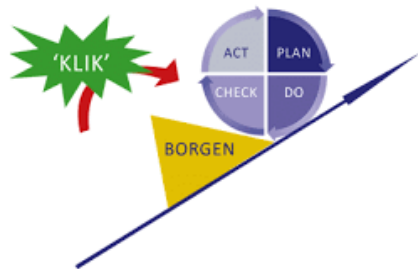
- Leerdoeldenken
- Leerarrangementen ontwerpen/ lesmateriaal arrangeren
- Formatief Evalueren en Feedback verzorgen
- Toetsconstructie
- Differentiëren
- Projectmatig werken
- Didactisch coachen
- Optimaal inzetten van de gekozen leermiddelen
- ICT vaardigheden
- Executieve vaardigheden van leerlingen

Hoe bieden we professionalisering aan?

- ✓ Binnen onze lerarenteams worden (jaar)plannen geformuleerd op basis van het schoolplan/beleidsplan voor de middellange termijn.
- ✓ De scholingsvraag kan daarom ontstaan vanuit het team, maar evenzo kunnen individuele leraren hun wens voor verdere professionalisering kenbaar maken.
- ✓ De SOML scholen maken gebruik van de expertise en diensten van de eigen Academie, Heyy genaamd. Daarnaast worden soms externe partijen betrokken bij de scholing/ trainingen.

- ✓ Belangrijk derde kenmerk van onze aanpak is dat er vaak een uitwisseling plaats vindt tussen (experts van) verschillende scholen, die aan een thema/aspect werken.

Aandachtspunt is bij dit alles dat we met elkaar dienen te zorgen dat we een goede/ beoogde opbrengst realiseren en zorgen voor de juiste doorontwikkeling van onze kennis en kunde. Hier ligt dus ook een taak voor en relatie met HRM. Voor het ontwikkelen van ons onderwijs en daarmee van onze benodigde competentieontwikkeling is het goed ons bewust te zijn van het volgen en werken vanuit het PDCA- model.

Besluitvorming

Wat is het keuze- en besluitvormingsproces op onze scholen?

Tot op heden doorlopen we de volgende lijn:

- ✓ Op basis van de gemaakte afspraken vanuit ons 'boekenfonds' (en met onze leveranciers) is bekend welke leermiddelen hergebruikt c.q. vervangen mogen worden
- ✓ In het najaar/ begin van een kalenderjaar formuleren vakgroepen/vaksecties/ teams hun wensen en voorstellen voor de gewenste leermiddelenmix voor het aankomende schooljaar.
- ✓ **NIEUW:** met ingang van het schooljaar 2023- 2024 zal de keuze voor nieuwe leermiddelen nog scherper tegen het licht van de Onderwijsdoelen, de Kaders en de Criteria, zoals hierboven beschreven, worden afgewogen. Ons streven is immers: de beste leermiddelen voor onze leerling voor de beste prijs.
- ✓ De schooldirectie keurt uiteindelijk de leermiddelenlijst goed. Wanneer het door de overheid aangereikte bedrag niet in totaal wordt overschreden is er in de meeste gevallen 'geen probleem' bij de keuze/aanschaf van leermiddelen. Daar waar er 'dure' leermiddelen worden voorgesteld c.q. er duidelijke budgetoverschrijding plaats vindt, zal er nader overleg tussen directie en leraren(teams) plaats vinden.
- ✓ Op sommige scholen wordt een vrijkomend budget, wanneer leraren zelf het leermateriaal ontwikkelen, ingezet voor het team/leraren om daarmee bijvoorbeeld ontwikkeltijd te faciliteren. Het is uiteraard aan elke school om hiervoor beleid te ontwikkelen.

Aanbevelingen

Met bovenstaande hebben we de verschillende elementen van het leermiddelenbeleid beschreven.

Tijdens de werkbijeenkomsten, die met vertegenwoordigers vanuit alle SOML-vestigingen zijn gehouden, zijn uiteraard de verschillen in onderwijskundige ontwikkelingen en tempi aan bod gekomen. Ook richten onze scholen op verschillende wijze hun leermiddelenmix in overeenkomstig het ontwikkeltempo van hun onderwijs. Ook de manier waarop 'devices' worden ingezet verschilt (in tempo van uitrol) tussen onze scholen.

Verder hebben wij de inrichting van onze logistiek t.a.v. leermiddelen divers ingericht: er zijn interne boekenfondsen en er is 1 school met een raamovereenkomst (en extern boekenfonds).

Marktontwikkelingen

We nemen waar dat (de grote uitgeverijen) meer en meer in de vorm van een LiFo (licentiefolio) hun leermiddelen aanbieden. Ook binnen onze scholen is er meer vraag naar en belangstelling voor deze aanschafvorm.

SIVON vervult namens meerdere Besturen een voorname rol bij het begeleiden van de Europese Aanbesteding voor de leermiddelen. Door bundeling van krachten kan daarmee een zo optimaal mogelijke inkoop gerealiseerd worden op basis van een heldere vraagarticulatie.

SOML heeft besloten deel te nemen aan de aanbesteding via SIVON, zie ook de Inleiding van dit document.

Welke aanbesteding bevelen we aan?

De Werkgroep heeft ook deze vraag onder de loep genomen.

We hebben 'ruw' de plussen en minnen vanuit de bestaande situatie gevat in onderstaand schema

Vorm	Plussen	Minnen
Intern Leermiddelenfonds (ILF)	<ul style="list-style-type: none">• Voor folio: zelf de looptijd bepalen/ € "winst"• flexibele voorraad• snelle levering aan leerlingen• eigen logistiek = € gezond	<ul style="list-style-type: none">• risicodragend• kosten organisatie (deels verstopt)• is de kwaliteit voldoende?• is het op termijn bedrijfseconomisch haalbaar?• krimp veroorzaakt overschotten in voorraad
Extern Leermiddelenfonds (ELF)	<ul style="list-style-type: none">• ontzorging• je hebt de nieuwste methodes• status van de boeken beter• keuze uit breed aanbod	<ul style="list-style-type: none">• duurzaamheid i.v.m. transport• je kunt geen financiële sturing plegen• fulfilment is duur(der dan ILF)

	<ul style="list-style-type: none"> fixed price afspraken: helder 	<ul style="list-style-type: none"> brandstof/grondstofprijzen (???) hoe om te gaan met 'versnellers' etc.: €?
Gefaciliteerd Leermiddelenfonds (GLF)	<ul style="list-style-type: none"> zie ILF 	<ul style="list-style-type: none"> logistiek duurder leversnelheid (?)
Aanbesteding In percelen	<ul style="list-style-type: none"> deals met partijen kunnen maken invloed uitoefenen (uitgevers) actualiteit van leermiddelen 	<ul style="list-style-type: none"> meer contractpartners complexere logistiek (hoe te regelen?) leveringsvoorwaarden/ SLA's ? zijn we goedkoper af/kunnen we dit betalen?

Aanbeveling 1

De grote wens van de werkgroep is een 'Spotify-model' van het gehele aanbod aan leermiddelen, waarbij de mogelijkheid bestaat om tot op hoofdstukniveau leermiddelen af te nemen. Hiermee zou de ultieme flexibiliteit in aanschaf ontstaan, er betaald worden exact voor hetgeen gebruikt wordt en volledige vrijheid ontstaan in het arrangeren van de gewenste leermiddelen. Deze vorm bestaat nog niet en daarom verwoorden we de 1^e aanbeveling graag als volgt:

Op basis van hetgeen we in dit leermiddelenbeleidsplan verwoord hebben en als resultaat van de gevoerde gesprekken beveelt de Werkgroep aan om in te zetten op een Europese aanbesteding van leermiddelen in het volgende model:

Een uitvraag in verschillende percelen, waarbij:

- ✓ Eén perceel bestaat uit het rechtstreeks afsluiten van een overeenkomst met één uitgeverij
- ✓ Een tweede perceel, waarin via een distributeur leermiddelen worden ingekocht bij 'andere aanbieders' (uitgeverijen)
- ✓ Een derde perceel waar het de logistiek betreft.

Zo'n aanbestedingsvorm, vaker ook als 'LiFo' aangeduid biedt naar onze mening de volgende voordelen voor SOML:

- Het maakt het mogelijk meer invloed uit te oefenen op de soort leermiddelen die uitgeverijen ontwikkelen, ook voor de toekomst (vraagarticulatie aanscherpen)
- Het biedt kansen om profijtelijke zakelijk afspraken met diverse partijen te maken door rechtstreekse inkoop en levering
- Het opent goede mogelijkheden om onze wens voor *flexibiliteit* te concretiseren
- Het maakt ons minder afhankelijk van de 'spelregels' van de (twee) grote distributeurs, die thans via een 'one stop shopping' model veel invloed hebben op de leermiddelenmarkt.

De Werkgroep beveelt verder aan om in de periode januari – april 2022 intern deze vorm van aanbesteden nader te bespreken vanwege de gevolgen die het heeft voor:

- Het besluit om een interne of externe logistiek in te richten.
- Het contractmanagement als je met meerdere partijen zaken doet.
- Een analyse van kosten en baten t.o.v. de huidige zakelijke afspraken.

Aanbeveling 2

In de komende periode is het zeer aannemelijk dat we bij ons onderwijs meer gebruik maken van 'ICT'. Daarom zien we voor ons dat de inzet van individuele 'devices' voor leerlingen meer gewenst zijn. Onze scholen verschillen op dit moment bij de inzet van zulke 'devices' en het tempo waarin de 'uitrol' verder plaats zal vinden.

Het bekostigen van zulke devices behoeft aandacht, menen we. Niet langer is het geoorloofd om ouders een apparaat (mede) te laten bekostigen. Ergo: de school zelf zal de investering, maar ook het onderhoud/reparatie/service dienen te betalen en te organiseren.

Hoe we dit binnen SOML het beste kunnen doen verdient zeer zeker aandacht. Er wordt aanbevolen dat de regiegroep ICT & Onderwijs advies geeft over de brede inzetbaarheid van device per leerlingen en de betaalbaarheid daarvan.

Aanbeveling 3

De werkgroep die dit document heeft opgesteld beveelt aan om in de periode november 2021 – januari 2022 voor alle vestigingen een eenduidig overzicht (Excel) samen te stellen van de gegevens t.a.v. de huidige leermiddelenmix, bestaande uit:

- Welke leermiddelen gebruiken we nu ('methodes')
- Van welke uitgeverijen betrekken we deze?
- Wat is het jaar van ingebruikname (of wel: welke afschrijvingstermijn heeft een titel)?
- Wat zijn de kosten/ totale kosten
- Eventueel: kosten per vak/ per leerjaar/ bovenbouwpakket/onderbouwpakket
- Wat valt ons dan op/ welke conclusies trekken we hieruit.

Deze inzichten zijn nodig bij de input voor de aanbesteding, maar kunnen evenzeer helpen bij het overdenken van de huidige leermiddelenmix, de trends (digitalisering bijv) en de keuze die straks gemaakt worden (voor schooljaar 22-23) voor de nieuwe leermiddelen.

Bijlagen

Onderwijskundige doelen van BC Broekhin

Bij het ontwikkelen van onze NPO plannen hebben we goed ingezoomd op wat we eigenlijk voor school zijn en willen zijn. Wat is nou eigenlijk ons DNA? Natuurlijk ligt er nog het aflopend schoolplan; een lijvig document waarin de volgende begrippen centraal staan: Leerling in beeld, Maatwerk, Feedbackcultuur, Zien horen waarderen en Betekenisvol onderwijs. In onze school hebben we gemerkt dat er behoefte is aan focus en het definiëren van een gezamenlijk vertrekpunt, een 'thuisbasis'.

In aanloop naar een nieuw schoolplan hebben we daarom de volgende pijlers gedefinieerd:

ER LIGT EEN STEVIGE BASIS IN HET PRIMAIRE PROCES:

- Samen werken aan eigentijdse, motiverende en activerende lessen.
- Bevordering van leespraktijk en –plezier.
- Optimaal benutten digitale technologie en ICT.
- Implementatie van burgerschapsdoelen in onderwijs.
- Stimuleren ouderbetrokkenheid.
- Stimuleren executieve functies / eigenaarschap leerlingen (portfolio/LOB/peer-to-peer).

ONZE FOCUS LIGT OP ONTWIKKELING VAN IEDER KIND EN ELKE MEDEWERKER:

- Ontwikkelingsgericht werken: investeren in feedback/coaching, toetsing als middel.
- Investeren in meer maatwerk (flextijd en keuze uren).
- Investeren in talenturen en verdiepen/verbreden Kunst en cultuur.
- Ontwikkelen projectonderwijs.
- Versterken profiel havo, gymnasium en tto/internationalisering.

De stippen die in 2026 op de horizon staan:

- Leerlingen zijn tijdens de dag actief met leerstof bezig en mede-eigenaar van hun leerproces; de mentor/coach bewaakt mede het proces.
- Digitale leermiddelen worden effectief ingezet, daar waar nodig en passend, in balans met andere middelen en manieren van leren.
- Leerlingen bepalen of ze in keuze uren herhalen, verdiepen of verbreden; in overleg met de mentor/coach.
- Leerlingen ontvangen feedback gedurende hun leerproces.
- Leerlingen maken kennis met projectonderwijs; regelmatig in dagen/dagdelen.
- Leerlingen maken kennis met burgerschap, kunst en cultuur.
- Leerlingen lezen in vrije momenten op school, of de dag begint ermee.

Onderwijskundige doelen van Niekée

Niekée heeft de ambitie om constant te werken aan het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs. We ambiëren een hoog onderwijsrendement, afgestemd op de leerling en de docent. Ons onderwijs is kleurrijk en houdt in de volle breedte rekening met verschillen tussen leerlingen. We sluiten aan op de vragen van de maatschappij, staan midden in de samenleving en gaan een duurzame verbinding aan met de omgeving. Dit doen we door samen te werken met de lokale overheid, instanties en het bedrijfsleven. We spelen een belangrijke rol in de brede burgerschapsvorming van leerlingen door o.a. expliciete aandacht voor waarden en normen. Dit komt tot uiting binnen de lessen en voorbeeldgedrag van onze medewerkers.

De samenleving, ouders en leerlingen mogen van ons verwachten dat ons onderwijs in toenemende mate aansluit bij de individuele (ondersteunings-) behoeften en talenten van onze leerlingen. Voorwaardelijk hiervoor is dat we onze leerlingen goed in beeld hebben en houden. Ons lerarenteam staat dicht bij de leerlingen en onderhoudt intensief contact met ouders/verzorgers en samenwerkingspartners.

De school stelt elke vier schooljaren nieuwe doelen vast. Dit doen we om voortdurend in ontwikkeling te blijven en waar nodig ons te verbeteren. Deze doelen worden door het schoolteam verder uitgewerkt in de jaarlijkse teamdoelen. We werken planmatig en cyclisch waardoor we zicht houden op onze opbrengsten en snel kunnen bijsturen als dat nodig is.

Voor de schooljaren 2021-2024 hebben zijn de onderstaande doelen geformuleerd.

1 Een gedegen, kwalitatieve basis

Samengevat:

- Leraren werken met heldere en haalbare lesdoelen.
- Onze onderwijskwaliteit voldoet in de volle breedte minimaal aan de landelijke norm.
- We voeren, per vak, een professioneel dialoog over onderwijsresultaten en de toetskwaliteit.
- Onze praktijk afdelingen zijn goed geoutilleerd.
- We maken bedrijfseconomische keuzes in ons onderwijsaanbod ten behoeve van een financieel, gezonde onderwijsorganisatie.
- We ontwikkelen onderwijsroutes met onze samenwerkingspartners (o.a. collega scholen, het MBO).

2 Eigentijds onderwijs

Samengevat:

- Onze leerlingen doen betekenisvolle leerervaringen op buiten het schoolgebouw.
- Onze leerlingen zijn actief betrokken bij maatschappelijke initiatieven.
- We ontwikkelen de burgerschapscompetenties van onze leerlingen.
- We verbinden stages met het onderwijsprogramma.
- We werken projectmatig waarbij leerlingen verbindingen kunnen leggen tussen verschillende leergebieden.
- We bieden extra ondersteuning op taalontwikkeling en rekenen.
- We ontwikkelen de school in de lijn van het concept 'de gezonde school'.

3 Krachtige identiteit

Samengevat:

- We werken vanuit een heldere visie op leren.
- Onze kernwaarden komen dagelijks tot uiting in gedrag van onze medewerkers en in ons onderwijsaanbod.

- We ontwikkelen en realiseren een nieuwe PR-plan waarmee we helder omschrijven wie we zijn en wat we doen.

4 Gedeeld leiderschap

Samengevat:

- Ieder teamlid toont een proactieve houding t.a.v. het verbeteren van onderwijskwaliteit en onderwijsvernieuwing.
- Ieder teamlid evalueert jaarlijks zijn/haar eigen onderwijsresultaten en voert hierover 'resultaatgesprekken'.
- Ieder teamlid verbindt zijn/haar eigen deskundigheidsbevordering aan de schoolontwikkeling en legt hier verantwoording over af.
- Ieder teamlid deelt/presenteert de inhoud van gevolgde scholingen, trainingen en cursussen inhoudelijk met het team.
- We houden reflecteren op onze onderwijspraktijk door middel van methodische intervisie en collegiale lesbezoeken.

Onderwijskundige doelen van Agora

Bij Agora Roermond staat de persoonlijke groei van onze leerlingen centraal. De eerste jaren ontwikkelen zij zich aan de hand van zelfgekozen 'challenges' waarbij hun coach en diens team oog houden voor voldoende verdieping en verbreding. Spelen, proberen en leren zijn hierbij uitgangspunten. In het voorexamen- en examenjaar wordt de begeleiding door de coach versterkt met de expertise van vakleraren die zich ervoor inzetten dat leerlingen de examenstof voor de door hen gekozen vakken in voldoende mate beheersen. LOB (loopbaanoriëntatie en -(studie) begeleiding) is een belangrijke pijler voor de ontwikkeling van de leerling gedurende zijn hele schooltijd bij Agora.

Vanaf hun start op onze school beschikken leerlingen over een eigen device met licenties voor bijvoorbeeld Spark om zo basisvaardigheden rekenen en taal te kunnen oefenen. In het voorexamen- en examenjaar worden daar door vakleraren ook methodes aan toegevoegd, waarbij ook vaak gebruik wordt gemaakt van zelf ontwikkeld materiaal en actuele bronnen. Gedurende hun schoolloopbaan houden leerlingen hun voortgang bij in de digitale Challenge Monitor en Voortgangsmonitor die door oud-leerlingen van Agora is ontwikkeld.

Het is steeds de kunst de persoonlijke motivatie van de leerling de motor van het leren te laten zijn in plaats van eindtermen. Onze ambitie is sneller tot relevante diepgang te komen door ons een meer perspectief-gerichte aanpak eigen te maken, samen met andere leden van de Agora vereniging¹.

Hiermee willen we:

- De inhoudsgerichte vakspecifieke voorbereiding op het eindexamen meer spreiden² en breder (vanuit 'challenges') aanvliegen.
- De 'harde' overgang die leerlingen ervaren van een leerlinggericht naar leerstofgericht aanpak verminderen.
- Ons versterken op het gebied van "starten vanuit inspiratie en de praktijk".
- De Agoriaanse voorbereiding op de 'standaard' landelijke eindexamens verbeteren.

¹ Een perspectiefgerichte aanpak, o.a. ontwikkeld door onder andere Fred Janssen (Hoogleraar Didactiek van de Natuurwetenschappen / Opleidingsdirecteur lerarenopleiding Leiden en mede-auteur van Wat is echt de moeite waard om te onderwijzen?).

² Dit gebeurt op het moment van schrijven met name in de laatste twee leerjaren. We kunnen hier op maat eerder mee beginnen.

Het leren van de leerling

Het creëren van onderwijsvormen, leeromgevingen en faciliteiten waarin de natuurlijke behoefte van leerlingen om te leren, maximale kansen krijgt. Goed onderwijs staat centraal in de breedste zin van het woord.

We gaan ervan uit dat leerlingen overal en altijd kunnen leren. We stimuleren daarom leraren om actueel en digitaal lesmateriaal te gebruiken dat eventueel door henzelf ontwikkeld of gearrangeerd is. In ons toekomstbeeld is de school daarin niet beperkend, maar maakt de school dat juist mogelijk. Voor zowel leraar als leerling vindt leren binnen en buiten het klaslokaal plaats. Dit bereiken we door het aanbieden van momenten en leerinhoud waar deze keuzes invulling kunnen krijgen. Leerlingen maken die keuze zelf, maar worden hierin ondersteund door begeleiders

Het uitgangspunt voor het verbeteren van ons onderwijs is maatwerk, voor leerlingen maar ook voor personeel. Een manier om dat te bereiken is de komende jaren investeren in technologische en digitale ontwikkelingen. We benadrukken dat onderwijsvernieuwing veel meer is dan digitalisering. De toekomst is aan werkwijzen die leren op maat voor het individu en in samenhang met anderen mogelijk maken. Het streven is dat iedere leerling beschikt over moderne competenties en vaardigheden. We gebruiken daarbij uitgangspunten die horen bij het sociaal-constructivisme, waarbij we inzetten op de zone van naaste ontwikkeling: 'Door samen te werken en in gesprek te zijn, zijn mensen in staat tot dingen te komen die nieuw zijn.'

Doel: We maken leren zichtbaar

- We stellen samen uitdagende doelen.
- De leraar geeft gerichte feedback en de leerling leert reflecteren op zijn eigen leerproces.
- De leerling maakt eigen keuzes in het leeraanbod.

Bij de ontwikkeling van het onderwijsprogramma en vormgeven van de lessen worden op onze school de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Elke leerling wordt en voelt zich gezien.
2. Elke leerling moet elke les actief bezig geweest zijn met het verwerken van de stof.
3. Planning en doelen moeten verbaal en visueel gedeeld worden.
4. Elke les geeft een terugblik en vooruitblik (verbinden van lessen).
5. Leerlingen worden pedagogisch-didactisch verschillend benaderd.

Doel: We ontwikkelen moderne competenties en vaardigheden.

Kernwoorden hierbij zijn:

- Creatief
- Zelfsturend
- Communicatief
- Samenwerkend
- Actief

Doel: Het digitaal wendbaar en weerbaar maken van leerling en medewerker

Jongeren, maar ook medewerkers, hebben digitale vaardigheden nodig om voorbereid te zijn op de veranderende (steeds meer digitale) maatschappij. Deze vaardigheden zijn in 2014 in een model van Kennisnet en de SLO samengevat.

Doel: We breiden ons didactisch palet uit

Binnen dit doel hoort dat iedere leraar de professionele ruimte heeft en voelt om, binnen de SOML- en schoolvisie, regie te voeren over de te verzorgen onderwijscontacttijd. Een wetenschappelijke publicatie die leren en instructie verbindt met de praktijk is “Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek”. Hierin wordt uitgelegd welke twaalf bouwstenen van didactiek vanuit wetenschappelijk onderzoek werken en worden voorbeelden gegeven hoe deze toe te passen in de klas.

Onderwijskundige doelen Sint Ursula

Sint Ursula staat voor modern onderwijs in een veilige omgeving. In het schoolplan (2019-2023) is aan de hand van de programmalijnen van SOML aangegeven wat we daaronder verstaan en op welke ontwikkelingen we ons concentreren. Hieronder staan delen van dit plan die relevant zijn voor het leermiddelenbeleid, aangevuld met concretisering uit de schooljaarplannen en het NPO (Nationaal Programma Onderwijs).

We vertalen onze onderwijskundige visie in vijf kernwaarden:

- We stellen hoge eisen aan zowel ons personeel als onze leerlingen.
- We creëren een veilige omgeving voor zowel onze leerlingen als ons personeel.
- We stimuleren de persoonlijke ontwikkeling van zowel onze leerlingen als ons personeel.
- We bereiden onze leerlingen optimaal voor op een volwaardig functioneren in de maatschappij.
- We streven naar een optimale ontplooiing van talenten van onze leerlingen door creativiteit, sportiviteit en maatschappelijke en sociale activiteiten te stimuleren.

Het leren van de leerling

Op Sint Ursula bouwen we verder aan een omgeving waarin gepersonaliseerde leerroutes en maatwerk mogelijk zijn. De goede les wordt verder uitgewerkt en kenmerkt zich door een heldere structuur en activerende werkvormen. Leraren putten uit een breed didactisch en pedagogisch palet en maken gebruik van een herkenbare opbouw van de les.

De volgende speerpunten willen we de komende jaren realiseren:

- De structuur van elke les is voor de leerlingen duidelijk herkenbaar. Binnen deze structuur is er ruimte voor persoonlijk leren.
- De inzet van activerende en differentiërende werkvormen is vanzelfsprekend.
- De wereld is onze school. Leerlingen gaan naar buiten om in de praktijk te leren (op alle niveaus). Leraren gebruiken technologie om de wereld de klas in te halen.
- Leerlingen stromen minimaal op instroomniveau uit. Met andere woorden: we streven ernaar dat iedere leerling zijn ontwikkelingsperspectief haalt. Belemmerende en compenserende factoren zijn inzichtelijk en uitvoerbaar, (groeps)handelingsplannen zijn voorhanden.
- Binnen Sint Ursula is er veel aandacht voor extra zorg voor de leerlingen. De verbinding tussen de synthesesklassen en de reguliere klassen zijn gemeengoed geworden.
- De leesvaardigheid van de leerlingen neemt toe, bijvoorbeeld door op school meer te lezen.

Investeren in de medewerker

Het belangrijkste kapitaal van een school zijn de medewerkers. Om de onderwijskundige ontwikkelingen te kunnen realiseren, investeren we in het aanleren en eigen maken van de benodigde kennis en vaardigheden van de medewerker. De benodigde kennis en vaardigheden van de leraar sluit aan bij de visie van de school.

Passend bij de koers van Sint Ursula onderhoudt de medewerker zijn ICT-vaardigheden. Medewerkers worden uitgedaagd om kennis te delen en te leren van elkaar tijdens bijvoorbeeld inspiratiemiddagen.

Het bouwen van de leeromgeving

Sint Ursula streeft ernaar om in Leudal een breed onderwijsaanbod te blijven aanbieden met goede, hedendaagse faciliteiten die passen binnen de koers van de school. Daartoe zal de school nauw betrokken blijven bij het tot stand komen van de plannen voor nieuwbouw of renovatie. Passend bij de koers van Sint Ursula zijn de ICT-organisatie, de ICT-omgeving, de ICT-applicaties en het ICT-beleid op orde.

We werken verder aan de ontwikkeling van de digitale leeromgeving voor leerling en medewerker, waarbij persoonlijk leren en differentiëren de kernwoorden zijn.

Onderwijskundige doelen Connect College

Het Connect College werkt aan **Curriculum gestuurd Onderwijs** (CgO). De gedachte hierachter is dat we meer Leerdoelgestuurd, Opbrengstgericht en OpMaat kunnen werken. Leerlingen volgen een **persoonlijke leerroute** met een eigen leerplan. Daarbij ontwikkelt de leerling zich zowel cognitief, sociaal-emotioneel als maatschappelijk.

Leraren en leerlingen leren van en met elkaar en zijn samen verantwoordelijk voor het leerproces. Leerlingen bepalen deels hoe zij willen leren en hoe zij dit gaan aanpakken.

De leerling werkt op zijn eigen niveau via verschillende leeractiviteiten en met verschillende (digitale) bronnen aan door de leraar vastgestelde leerdoelen. De leerling maakt zelf keuzes over hoe, wanneer, waarmee, waar en/of met wie geleerd wordt. De leerling beschikt in toenemende mate over zelfregulerende vaardigheden. De leerling leert zowel binnen als buiten de school.

De leraar blijft de spil van het onderwijsproces. Hij is curriculumbewust en coacht en begeleidt de leerlingen binnen hun persoonlijke leerroute. Aan de hand van de kerndoelen voor de onderbouw (aangevuld met curriculum.nu) en de eindtermen voor de bovenbouw worden verschillende (OpMaat gemaakte) leerroutes ingericht. De leraar arrangeert de leerstof en biedt keuzemogelijkheden. De leraar als begeleider schetst kaders en bewaakt deze.

Middels een leerdoelvolgsysteem (dashboard) houdt de leerling en de leraar zicht op de ontwikkeling van de leerling. Het leerdoelvolgsysteem biedt tevens een portfolio met reflectie en feedbackfunctie voor de leerling, leraar, medeleerling en ouders. Middels learning analytics analyseren we de voortgang van de leerling en werken we opbrengstgericht.

Doelstellingen

Meer concreet willen we dat:

- Leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen, zowel cognitief, sociaal-emotioneel en als participierend burger. Onze drievoudige opdracht.
- Leerlingen verantwoordelijk leren dragen voor zichzelf en de omgeving.
- Leerlingen kwalitatief goed onderwijs krijgen aangeboden van leraren met verstand van zaken, curriculum gestuurd en OpMaat van de individuele leerling.
- Medewerkers met elkaar (meer) ruimte creëren om eigenaarschap en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen werk en samenwerken in teams aan

het beste onderwijs voor elke leerling.

- Kwaliteitsindicatoren van het vernieuwde toezicht, de leidraad zijn en dat tijdens de interne audits minstens deze indicatoren worden 'gemeten' als onderdeel van de PDCA-cyclus.
- Onderwijsresultaten, voor alle vakken, hoger zijn dan de vastgestelde norm en dat secties deze onderwijsresultaten monitoren en evalueren.

Aanvullend:

Op dit moment werken we aan een nieuw schoolplan thema's en domeinen die we nu uitwerken in het kader van onderwijs en leermiddelen zijn:

Algemeen

- **Een persoonlijke leerroute voor ieder kind**
 - a. Cognitieve ontwikkeling (vaardig)
 - b. Persoonlijke groei (aardig)
 - c. Maatschappelijke vorming (waardig) - Burgerschapsvorming - Culturele vorming
- **Iedereen is in beeld**
 - a. We gaan uit van persoonlijke kwaliteiten, talenten en verschillen (gelijkwaardig)
 - b. LOC & LOB voor alle leerlingen: eerst oriënteren dan pas kiezen
- **We geven onderwijs OpMaat**
 - a. Avo-vakken
 - b. Beroepsgerichte oriëntatie
 - c. Keuzewerktijd, studie na school, talenttijd, huiswerkbegeleiding, tutor, 20/80

Onderwijskundig beleid

- **De school is een marktplaats voor onderwijs**
 - a. We verzorgen curriculum gestuurd onderwijs
 - I. Denken in en werken met leerdoelen (gamification/skilltrees)
 - 1. Kerndoelen in de onderbouw
 - 2. Eindtermen en exameneisen in de bovenbouw
 - 3. We maken gebruik van een leerdoelvolgsysteem
 - II. Doorlopende leerlijnen als roltrap
 - 1. 10-14 Onderwijs
 - 2. Van vmbo naar (v)mbo (niveau Entree-2-3-4)
 - 3. Van havo naar (v)hbo (beroepsgericht)
 - 4. Van vwo naar (v)wo (wetenschappelijk)
 - III. Plaats- en tijdonafhankelijk
 - IV. Buitenschools met partners
 - b. Maatschappelijke vorming (Burgerschap)
 - I. Leesvaardigheid
 - II. Mediawijsheid
 - III. Actief ouderschap
 - IV. Beroepsgerichte oriëntatie (stages)
 - V. Wereldoriëntatie (reizen)
 - a. We maken optimaal gebruik van ICT
 - I Om te leren (verbinden, toetsen)
 - II. Om te werken (device, nutsvoorziening)
 - III. Om te beheren (LVS, applicaties)
 - IV. Om te ontwikkelen (Artificial intelligence, Data-driven)

Onderwijskundige doelen NT2

Nt2 Mundium College is een school voor Eerste Opvang Anderstaligen. Als een leerling nog onvoldoende de Nederlandse taal beheerst volgt hij in onze school een intensief programma om de Nederlandse taal te leren en wordt hij voorbereid om uit te stromen op een passend uitstroomperspectief. Het uitgangspunt van ons onderwijs is het zo goed mogelijk voldoen aan wat van belang is voor de individuele leerling om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen in Nederland. Met een leerlingenpopulatie die als enige gemeenschappelijke kenmerk heeft dat men nieuwkomer is in Nederland, levert dit een breed scala aan onderwijsbehoeften op. Het bieden van maatwerk en individuele leerroutes is dan ook van cruciaal belang en vormt de basis van ons onderwijs.

Speerpunt: kansengelijkheid

Leerlijnen

Leerlijnen optimaliseren om interne doorstroom van leerlingen te bevorderen, waarbij leerlingen na verlengde intake-periode in een onderwijsroute worden geplaatst die het beste aansluit bij de ambities, ontwikkeling en competenties.

Leerlijnenoverleg over voortgang, kwaliteitsbewaking, nieuwe inzichten, innovaties etc.

Ontwikkeldocument

Het ontwikkelen van een instrument dat het ontwikkelingsverloop en het bereikte taalniveau van de individuele leerling laat zien. Het instrument dient uniform te zijn voor elke leerroute en leerstofonafhankelijk toetsing zichtbaar te maken.

Er is inmiddels een concept ontwikkeldocument ontwikkeld en gepresenteerd aan het team. Uitvoering zal plaatsvinden in 2022.

Taalwerkplaats

De persoonlijke leervraag van de leerling staat centraal. Op basis van deze persoonlijke leervraag wordt een plan gemaakt waarbij de leerling onder begeleiding mee aan de slag gaat. De begeleiding kan individueel of in kleine groepjes plaatsvinden.

In schooljaar 2020-2021 hebben we vanuit 'Inhaal- en ondersteuningsprogramma's' gelden de Taalwerkplaats uitgebreid. Mede door de inzet van de taalwerkplaats hebben we gemerkt dat leerlingen sneller hun achterstanden kunnen wegwerken of juist kunnen voorkomen.. Er is zowel aandacht aan vakinhoud als aan de aanpak van het leren.

De leerdoelen formuleert de docent na de intake samen met de leerling (SMART). Een traject duurt 6 tot 8 weken en wordt daarna geëvalueerd. Verlenging is daarna mogelijk, na bijstelling van de doelen.

De doelen, voortgang en evaluatie wordt vastgelegd in het LVS en de mentor integreert de resultaten in het OPP van de leerling.

Taaldorp

Alle leerlingen bezoeken diverse situaties in en rond de school. De situaties worden realistisch aangekleed. In de situaties moet een taak worden volbracht.

Het taaldorp doet een aanspraak op het toepassen van Nederlands en spreekt diverse vaardigheden van de leerlingen aan.

De feedback aan de leerlingen heeft een formatief karakter. Leerlingen kunnen de feedback vervolgens gebruiken in hun taalportfolio om aan te tonen dat ze een bepaald taalniveau hebben behaald (summatief inzetten van de formatieve feedback).

In schooljaar 2021-2022 worden de voorbereidingen getroffen. Deze interventie is leerlijnoverstijgend en sluit aan bij de onderwijskundige doelen van het schoolplan. Leraren geven het beleid inhoudelijk vorm en diepen de behoeftes van de leerlingen verder uit.

Het resultaat hiervan is een concreet plan. Alle vakken zijn betrokken bij het simuleren van situaties waarin leerlingen Nederlands inzetten, daar waar mogelijk gecombineerd met

vakinhoud, om een concreet doel te behalen. Indien realiseerbaar 1 taaldorpdag in 2021-2022.

Leesbevordering

We richten leespleinen / ontmoetingspleinen in, waar leerlingen op een ontspannen manier een boek kunnen lezen. Er wordt een bibliotheek ingericht, waarbij de collectie zowel passend als uitdagend is. Bij voldoende interesse wordt er een leesclub gestart.

Leesbevordering is een belangrijk doel in het schoolplan en zal de komende jaren een prominente rol vervullen in de school. Om dit te realiseren zal een docent actief deelnemen aan het SOML leernetwerk leesbevordering.

Er wordt een taakgroep leesbevordering ingericht (3 leraren). De taakgroep maakt een plan voor de inrichting van leeshoekjes en zoekt een docent die een leesclub wil begeleiden.

We leggen verbinding met de omgeving, bijvoorbeeld door onze contacten met de bibliotheek en andere SOML scholen in te zetten.

Huiswerk onder begeleiding

Leerlingen een plek bieden waar ze alle faciliteiten van de school kunnen gebruiken om te werken aan hun schoolse taken.

De school is voor leerlingen open van 8:30 tot 16:30. Er worden in het gebouw werkplekken ingericht waar leerlingen zowel in tussenuren als voor en na school kunnen werken. Er zijn leraren en/of ondersteuners beschikbaar om vragen aan te stellen als een leerling daar behoefte aan heeft.

Praktijkonderwijs

Verdere verdieping van samenwerking met het Praktijkonderwijs in Roermond om enerzijds de leerlingen van het Praktijkonderwijs bij te spijkeren in taal en anderzijds om de leerlingen van Nt2 die daarvoor in aanmerking komen, te helpen met de praktijkvakken die het Praktijkonderwijs biedt.

Onderwijskundige doelen Grescollege

Het Grescollege in Reuver (gemeente Beesel) is een kleinschalige school waar het kind centraal staat. We bieden omgevingsgericht onderwijs: jongeren leren van leraren, van elkaar en van externe professionals in praktijkgerichte opdrachten. Wij zijn een open school die in verbinding staat met de samenleving. Dat biedt veel mogelijkheden met onze centrale ligging tussen Roermond en Venlo in. Leerlingen bouwen hier aan hun toekomst door met ondersteuning van betrokken experts hun talenten maximaal te ontplooiën. Het Grescollege biedt als enige middelbare school in Limburg Jenaplanonderwijs op vmbo-, havo- en atheneumniveau aan.

Kinderen zitten in een zogenaamde tweejarige brugklas 'dakpanklas', waarbij onderwijs wordt aangeboden op twee verschillende niveaus: Basisberoeps & kader Kader & Theoretische leerweg Havo & Atheneum. Dit geeft de leerling twee jaar de tijd om te ervaren welk niveau het beste past. Goed onderwijs begint voor ons met een doorlopende leerlijn: wat de basisschool over een kind zegt, is voor ons de basis. Aan de uitstroomkant werken we graag samen met het mbo/hbo/wo en het bedrijfsleven. Hierdoor sluit ons onderwijs goed aan bij wat uw kind later nodig heeft.

In ons schoolplan is het concept van het omgevingsleren als verdere uitwerking van de Jenaplan gedachte leidend. De didactische keuze voor het lesgeven is echter al sinds lange tijd het correct en goed toepassen van het Directe Instructie Model. Daarbij maken we optimaal gebruik van het gebouw en de inrichting.

De leerling heeft een persoonlijk ontwikkelplan en werkt daaraan samen met de coacht. De leerling wordt gestuurd door duidelijke doelen en conform het principe: de wijze van toetsing

stuurt het leergedrag van de leerling. We ontwerpen onderwijs dat duidelijk draait om doelen en voorspelbaarheid als het gaat om het halen van een resultaat voor de leerling. De leeromgeving van de leerling kenmerkt zich door een ruimtelijke indeling van paviljoens met instructielokalen eromheen gesitueerd. De paviljoens worden gebruikt voor verwerking van lesstof dan wel voor werkvormen (activerende didactiek) waarin interactie gewenst is. In de instructielokalen zal uitleg en begeleiding plaatsvinden voor de groep die dit nodig heeft. Het kleine instructielokaal zal worden gebruikt voor verlengde instructie en verwerking. In de ontwikkellessen besteden we aandacht aan deficiënties bij leerlingen zoals taalachterstanden.

